

ubegribelige Maade at indføre Besparselser paa, da vi jo komme tilbage til dette Spørgsmaal, naar det skal afgjøres, hvem af Statens Tjenere der skal betragtes som Embedsmænd, og hvem der ikke kan fortjene dette Navn; men jeg mener dog, at selv den Omstændighed, at dette Spørgsmaal endnu ikke er afgjort, maa være en Dødsforbring for det høitærede Thing til ikke at vedtage de Paragrapher, hvorom der her er Tale.

David: Det blev for nogle Døgn siden bragt mig i Erindring, at jeg engang har sagt, at man ikke skulde skrive Love med Hjertet, men med Hovedet. Jeg troer, at det er en rigtig Regel, som jeg har angivet, men jeg troer ogsaa, at man besolger den, naar man i en Pensionslov bestemmer Enkepensioner for de afdøde Embedsmænds efterladte Enker, thi det er ingenlunde af sympathetisk Følelse for den Klasse, at jeg har stemt derfor, men det er, fordi jeg efter min Overbeviisning og efter modent Overlæg maa ansee det for Statens Pligt at forsyne Embedsmænds Enke, naar Lønningen har været stillet til i Forhold, og i Betragtning af at Embedsmænds Enke vilde fremhjælpes, naar Manden var død. Og det har været lige indtil den seneste Tid, og det er endnu Tilfældet, at Staten eensidig har bestemt Embedsmænds Løn, under den skiltiende Forudsætning, at hans Enke vilde erholde Pension. Og nu er altsaa det eneste Spørgsmaal, som er tilbage, at undersøge, om da Embedsmænds Løn har været fastsat saa rundelig, saa høi i Forhold til det Arbejde, som han gjør i Statens Tjeneste, at Enkepensionen kan ansees overflødig og uberettiget. Der er saa ofte blevet talt i de sidste Dage om denne Sag, at det har noget Ubehageligt ved sig, at maatte komme tilbage til det, som man anseer for Sandhed, og som man allerede flere Gange har sagt; men naar de samme Bildfarelser og de samme vrangte Anskuelser ideltigen gjentages og gjentages, saa maa det vel ogsaa være dem tilladt, som føle sig ligesaa fast overbeviste om den modsatte Anskuelses Rigtighed, som de ærede Medlemmer kunne mene, at deres Anskuelse er rigtig, at gjentage hvad de tidligere have sagt. Nu vel, jeg veed meget vel, at der har været en Tid, da man

inddeelte Statens Borgere, eller da man inddeelte Stænderne i „Nærende“ og „Færende“, og da man troede, at Enhver, som gjorde et Arbejde, der legemliggjorde sig i en Materie, nærede Staten, og at Enhver, som ikke gjorde netop et saadant Arbejde, tærede paa Staten, eller, som det er blevet sagt her i Salen, udmævede Staten (Hør!); men jeg troede, at det var en af den gamle Tids Bildfarelser, som vare blevne sritnlagte. Dog, jeg har taget feil heri, thi idetmindste gaaer den igjen her i Salen og spøger. Den Anskuelse, at de, der ikke gjøre et legemligt Arbejde, tære paa Staten, er grundsaft, mine Herrer! Med al Agtelse for dem, der anvende deres Stid paa Jordens Dyrkning eller bearbejde Metal-lerne, gjøre de dog ikke et saa varigt Arbejde som de, der arbejde med (Grundtvig: Pennen!) . . . Er der en anden Taler, der har Ordet, foruden mig?

Formanden: Nei, den ærede Taler har Ordet alene.

David: Med al Agtelse for dem, der arbejde saaledes, gjøre de dog ikke et saa varigt Arbejde, som de, der anvende deres Liv paa at udstrøe Videnskabeligheds Sød, eller, der arbejde for at fremstafte den ydre og indre Sikkerhed i Staten, uden hvilken alle andre Arbeidere ikke kunne bestaae og trives. Men Gæt maae vi ikke glemme, at alle andre Arbeidere tinge om deres Løn, og at de maae blive betalte saaledes, at Arbeidsklassen idetmindste kan vedligeholde sig, thi det er den første Betingelse for alle Arbeidsklassers Fremgang, at det Product, der fremgaaer af deres Bindstib- lighed, efterlader saameget, at Classen kan vedligeholde og forplante sig. Vi kunne fæste Blikket paa hvilken Arbeidsklasse, vi ville, i Staten, og vi ville see, at dette er Tilfældet, og at, naar ikke Arbeidet giver et saadant Overflud, men Lønningen er saa knapt stillet, at den ganske fortares af de Rulevende, og at den kun magter at opholde Arbeideren selv, saa gaaer denne Klasse tilbage, og tilsidst under. Men Staten bestemmer Embedsmænds Løn eensidigt, og har til alle Tider bestemt den saaledes; Embedsmænd kan ikke tinge om sin Løn, og paa dens Fastsettelse kan han ikke virke. Men i Betragtning af